

Nr 33/1967.

Å l a n d s l a n d s k a p s s t y r e l -
s e s framställning till Ålands landsting med
förslag till landskapslag om enskilda skogar.

Den expanderande skogsindustrin har ställt allt större krav på skogshushållningen, vilket medfört, att de privata skogarna fått en allt större betydelse. På grund härav har genom rikets lag om enskilda skogar den 15 september 1967 (FFS 412/67) skogshushållningen undergått en partiell revision såväl beträffande förvaltningen av den enskilda skogshushållningen som även av de materiella stadgandena. Då det gäller förvaltningen och organiseringen av den privata skogshushållningen, har en helt ny lag stiftats, nämligen lagen om skogsnämnder (FFS 411/67), enligt vilken de nuvarande centralskogssällskapens uppgifter att främja privat skogshushållning och övervaka lagens efterlevnad överföres på under forststyrelsens tillsyn verksamma centralskogsnämnder. Därjämte har de redan existerande skogsvårdsnämnderna ombildats till distriktskogsnämnder och ställts under centralskogsnämndernas tillsyn och ledning.

Ifråga om revisionen av de materiella stadgandena i rikslagen om enskilda skogar har ändringen av lagens 1 § kanske blivit den mest betydelsefulla. Enligt den nya lagen anses skogsskövling ha ägt rum, då skogen avverkats på sådant sätt eller då marken efter avverkningen lämnats i sådant skick eller utnyttjats så, att skogens naturliga förnyelse äventyras, liksom även då utvecklingsduglig skog behandlats på ett sätt, som strider mot rationell skogsvård. Då ett av de viktigaste målen för skogshushållningen är främjandet av skogsodlingen, ingår även i den nya lagen ett stadgande om att skogsskövlig även anses föreligga, då skog avverkats eller marken efter avverkningen lämnats i sådant skick eller nyttjats på sådant sätt, att skogens förnyelse genom odling äventyras.

Enligt tidigare gällande lagstiftning har avverkning för anläggning av beteshage icke ansetts vara sådan husbehovsavverkning, som äventyrar skogens naturliga återväxt och sålunda icke heller ansetts som skogsskövling. Med beaktande av utvecklingen inom betesbruket och övergången till kulturbete har stadgandena om beteshage i lagförslaget utelämnats. Dessutom ingår ett stadgande om att skog icke heller för husbehov skulle få avverkas så, att produktionen blir nedsatt.

För att avhjälpa följderna av skogsskövling kan enligt föreliggande lagförslag skogsmarken vid behov fredas. Jordägaren ålägges skyldighet att iståndsätta fredad skog.

Då det kan anses motiverat att påbörjad skogsskövling omedelbart bör avbrytas, kan enligt rikets lag avverkningsförbud utfärdas av distrikts-

skogsnämndens chefsforstmästare eller av nämnden för dylika uppgifter bemyndigad forstmästare. Ett sådant förbud är i kraft under högst 20 dagar och skall skyndsamt underställas distriktsskogsnämnden för handläggning. I föreliggande lagförslag har befogenheten att utfärda sådant avverkningsförbud anförtrotts landskapsforstmästaren eller annan av landskapsstyrelsen bemyndigad forstmästare. Förbudet skulle enligt föreliggande lag vara i kraft under högst 20 dagar och skyndsamt underställas landskapsstyrelsen för handläggning.

Då skog säljes till avverkning, skall enligt nu gällande landskapslag, innan avverkningen inledes, anmälan därom göras till de kommunala skogsnämnderna med undantag av sådana fall, då skogen avverkas enligt av landskapsstyrelsen uppgjord avverkningsplan eller då jordägaren själv låter avverka skog genom rationell gallring av skogen. I praktiken har detta stadgande visat sig mycket svårtillämpligt, varför en utvidgad anmälningsskyldighet föreslås såtillvida, att endast husbehovshygge tillåtes utan föregående anmälan. Motsvarande skyldighet ingår även i rikets lag.

I syfte att ytterligare effektiviera övervakningen skulle anmälan om avverkning göras direkt till landskapsstyrelsen senast tre dagar, innan avverkningen inledes. En sådan anmälan anses dock ha tillställts landskapsstyrelsen, då den kommit landskapsstyrelsens forstavdelning tillhanda.

Enligt nu gällande landskapslag skall olovligen avverkat virke eller dess värde förklaras förbrutet, varvid de sålunda erhållna medlen skall användas för främjande av skogsvården i allmänhet. Enligt nu föreliggande lagförslag skulle likaså olovligen avvercade träd eller deras värde förklaras förverkade till landskapet, men därigenom influtna medel skulle istället användas för istandsättande av den berörda skogen eller för åstadkommande av återväxt inom detta område. Medel, som icke kan användas för detta ändamål, skulle bokföras som inkomst till landskapet.

Då de uppgifter, som enligt rikets lag ankommer på distriktsskogsnämnd och centralskogsnämnd, skulle i landskapet handhavas av landskapsstyrelsen, anser landskapsstyrelsen det icke vara nödvändigt att stifta en särskild lag om skogsnämnder. I stället har de bestämmelser, som i rikets lag om skogsnämnder gäller för de kommunala skogsnämnderna, införts i förslaget till landskapslag om enskilda skogar.

Bestämmelser av rikslagsnatur ingår i lagförslagets 15 och 16 §§. På grund härav har dessa i sak bringats i överensstämmelse med motsvarande stadganden i rikets lag.

Med hänvisning till ovan anförda får landskapsstyrelsen vördsamt förelägga Landstinget till antagande följande

L a n d s k a p s l a g
om enskilda skogar.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 §.

De enskilda skogarna i landskapet må nyttjas till skogstäkt på sätt och i den ordning denna lag stadgar.

Skog må icke skövlas.

Skogsskövling anses föreligga, då skog avverkas och marken efter avverkningen lämnas i sådant skick eller nyttjas på sådant sätt, att skogens naturliga förnyelse eller ock förnyelse, som verkställes genom odling, äventyras, ävensom då utvecklingsduglig skog behandlas på ett sätt, som strider mot rationell skogsvård.

2 §.

Utan hinder av vad i 1 § 3 mom. är stadgat, anses avverkning likväl icke som skogsskövling:

- 1) om avverkningsområdet göres till fröplantage för skogsträd, trädgård eller åker eller användes såsom byggnads- eller upplagsplats, industri- eller vägområde eller för annat sådant ändamål; eller
- 2) om avverkningen sker till husbehov och skogens naturliga förnyelse icke därigenom äventyras och skogens produktion icke blir nedsatt.

Förnyelse genom odling och denna föregående avverkning skola verkställas enligt den av landskapsstyrelsen för viss tid godkänd avverknings- och förnyelseplan, och därförinnan skall av landskapsstyrelsen påyrkad tillräcklig säkerhet ställas för åstadkommande av återväxt och för dess tryggnad.

3 §.

Efterlevnaden av denna lag övervakar landskapsstyrelsen och de i 4 § omförmälda skogsnämnderna, som även hava till uppgift att allsidigt främja och utveckla den privata skogshushållningen.

4 §.

I varje kommun tillsättes en skogsnämnd, som består av minst tre medlemmar och lika många suppleanter. Landskapsstyrelsen äger likväl rätt att befria kommun från skyldigheten att tillsätta skogsnämnd, då detta prövas kunna ske utan olägenhet. I sådant fall skall kommunens styrelse omhänderhava skogsnämndens åligganden.

Reglemente för skogsnämnden utfärdas av kommunens fullmäktige. Reglementet skall för fastställelse underställas landskapsstyrelsen.

Medlemmarna av skogsnämnd och deras suppleanter utses av kommunens fullmäktige bland i kommunen bosatta, med skogshushållning förtrogna personer. Angående kompetens för medlemskap i skogsnämnd och avsägelse från sådant uppdrag gäller vad om medlem av kommuns fullmäktige är stadgat. Till medlem må likväl icke utses skogsfackman, som står i landskapsstyrelsens eller skogsvårdsförenings tjänst.

Val av medlemmar till skogsnämnd skall ofördröjligen delgivas landskapsstyrelsens forstavdelning.

5 §.

Skogsnämnds utgifter erläggas ur kommunens medel. För i 11 § avsedd syneförrättning uppbär medlem av skogsnämnd likväl arvode, dagtraktamente och ersättning för resekostnader av landskapet.

6 §.

Medlemmarna i och funktionärerna vid skogsnämnderna utöva sin övervakande verksamhet och handhava medelsförvaltningen och användningen av medel under tjänstemannaansvar.

7 §.

Har skog skövplats, skall den i sin helhet eller till en del förklaras fredad, såvida den icke redan genom tidigare förordnande eller avtal blivit fredad, varjämte åtgärder vid behov skola vidtagas för istandsättande av skogen eller för åstadkommande av återväxt och för denmas trygghet.

Fredning innefattar förbud mot avverkning av skog eller bruk av skogsmark eller vardera, med eller utan inskränkningar. Fredningens omfång och fredningstiden skola i varje särskilt fall bestämmas i enlighet med vad förhållandena prövas påkalla.

Avverkning för lägenhets husbehov och nyttjande av skogsmark såsom betesmark må icke genom fredningsföreskrifter förbjudas, såvida icke skogens förnyelse det påkallar. Genom avverkning för husbehov må skogens produktion dock icke nedsättas.

8 §.

Fredningsförordnande utfärdas av underrätten på den ort, där skogen finnes.

Landskapsstyrelsen äger likväl befogenhet att temporärt freda lägenhets skog, dock icke i större omfattning än nödigt är för trygghet av förnyelsen på det skövade området och till förhindrande av fortsatt skövling. Sådant fredning är gällande till dess i 13 § avsett avtal ingåtts eller domstol annorlunda förordnar.

Är vid inledd skogsavverkning fara för skövling uppenbar eller

har skog redan skövplats, äga landskapsforstmästaren och av landskapsstyrelsen för sådana uppgifter bemyndigad forstmästare befogenhet att till förhindrande av skövlingen eller dess fortsättande utfärda avverkningsförbud, som skall vara skriftligt. Förbudet träder i kraft omedelbart och gäller under högst tjugo dagar. Förbudet skall i brådskande ordning underställas landskapsstyrelsen, som, ifall skog redan skövplats, på sätt i denna lag stadgas skall skrida till åtgärder för fredning av skogen. Har inledd avverkning ännu icke lett till skogsskövling skall landskapsstyrelsen genom råd och anvisningar söka avvärja skövlingshotet och, då hotet är avvärjt, upphäva avverkningsförbudet.

Då landskapsstyrelsen fattat beslut om temporär fredning av skog eller då i 3 mom. avsett avverkningsförbud utfärdats, skall detta ofördröjligen delgivas jordägaren ävensom innehavaren av avverkningsrätt eller ledaren av avverkning. Anträffas icke den, som skall delgivas fredningsbeslut, skall beslutet delgivas honom genom anslag på dörren till hans bostad. Jordägare, som icke är bosatt i den kommun, där lägenheten finnes, må delgivas beslutet genom att detsamma tillställas den, som sköter lägenheten. Kan jordägaren, innehavare av avverkningsrätt eller ledaren av avverkning icke ofördröjligen anträffas eller inställas avverkningen icke omedelbart genom deras försorg, må avverkningen avbrytas även genom uppläsning av avverkningsförbudet för avverkningskarlarna.

9 §.

Iståndsättningen av skog samt åstadkommandet av återväxt och dess trygghet skola ombesörjas av landskapsstyrelsen. De härför erforderliga åtgärderna må av landskapsstyrelsen ombetros jordägaren, om garantier finnas för att de sålunda bliva vidtagna.

10 §.

Har jordägare överlåtit skog till avverkning, skall innehavaren av avverkningsrätten minst tre dagar, innan avverkningen inledes, skriftligen meddela landskapsstyrelsen avverkningsområdets läge och omfattning, de virkesmängder, som skola avverkas, samt tiden för avverkningens början. Om jordägaren själv avverkar eller låter avverka sin skog till försäljning eller för förädling till avsalu, skall han göra enahanda anmälan.

Landskapsstyrelsen må icke lämna uppgifter om avverkningsanmälan, såvida icke annorstädes i lag är annorlunda stadgat eller den som saken berör lämnat sitt samtycke därtill.

11 §.

Då skäl föreligger att befara, att skog skövlats eller brukats på sätt som strider mot fredningsföreskrift eller -avtal, i 8 § 3 mom. avsett avverkningsförbud eller av landskapsstyrelsen godkänd plan, skall landskapsstyrelsen förordna i dess tjänst anställd skogsfackman att ofördröjligen verkställa syn tillsammans med två medlemmar av skogsnämnden i den kommun, inom vars område skogen är belägen.

Tidpunkten för syneförrättningen skall delgivas jordägaren samt innehavaren av avverkningsrätten eller ledaren för avverkningen.

12 §.

Över syneförrättning skall uppgöras protokoll.

Befinnes vid syneförrättningen att sådana överträdelse ägt rum, som avses i 11 §, skall i protokollet intagas utredning av överträdelsens art ävensom förrättningsmännens utlåtande angående behovet av fredning och dennas omfattning samt om de åtgärder, som erfordras för istandsättning av skogen eller åstadkommande av återväxt och dess tryggande ävensom beräkning av de därav föranledda kostnaderna.

13 §.

Finner landskapsstyrelsen på grund av verkställd syn, att skog skövlats, skall landskapsstyrelsen med jordägaren eller med denne och innehavaren av avverkningsrätten ingå skriftligt avtal om fredning av skogen samt om dess istandsättning eller om åstadkommande av återväxt och dess tryggande.

Kan överenskommelse icke fås till stånd, skall landskapsstyrelsen ofördröjligen anhängiggöra talan i saken och utföra den vid domstol.

Fredningsföreskrift eller -avtal utgör icke hinder för områdets användning för i 2 § 2 mom. avsedda ändamål.

14 §.

Landskapsstyrelsen skall föra förteckning över de skogar, som äro fredade eller underkastade i 8 § 3 mom. avsett avverkningsförbud eller som brukas i enlighet med godkänd plan.

Anteckningarna i förteckning^{en} skola anses hava kommit till tredje mans kännedom.

15 §.

Den, som underlåter att anmäla avverkning eller brukar skog i strid med fredningsföreskrift eller -avtal, avverkningsförbud eller av landskapsstyrelsen godkänd plan, straffes med böter, om icke strängare straff därför är stadgat i strafflagen.

Har skog brukats i strid med fredningsföreskrift eller -avtal eller

avverkningsförbud, skall sålunda olovligen avverkat virke eller dess värde förklaras förbrutet till landskapet.

Då landskapsstyrelsen erhållit kännedom om i 1 mom. avsedd överträdelse, skall landskapsstyrelsen ofördröjligen för väckande av åtal meddela allmän åklagare om saken. Har åtal väckts, är landskapsstyrelsen berättigad att utföra åtalet även i det fall allmänna åklagaren skulle nedlägga detsamma.

16 §.

Landskapsstyrelsen må i de fall, som nämnas i 15 § 2 mom., utan att höra motparten, besluta belägga virket med kvarstad. Vederbörande utmättningsman är skyldig att på anmälan av landskapsstyrelsen utan överexekutors förordnande verkställa kvarstaden.

17 §.

Ändring i underrätts med stöd av denna lag givna utslag sökes genom besvär. Utslag om fredning av skog och dömande av beslagttaget virke förbrutet till landskapet går likväl omedelbart i verkställighet, oaktat ändring sökts.

18 §.

I 17 § avsett virke skall säljas på auktion, så snart underrätts utslag avkunnats. Försäljning må likväl äga rum redan därförinnan, ifall ägaren eller hans ombud det yrkar eller landskapsstyrelsen därom anhåller och virket blir påfallande dyrt att förvara eller löper risk att förfaras. Försäljningen skall verkställas av utmättningsman i den ordning, som är stadgad angående försäljning av utmätt löseegendom.

Nedsätter ägaren av virket beloppet av virkets uppsskattade pris eller ställer han tillräcklig säkerhet därför, skall kvarstaden omedelbart återkallas. Kunna sakägarna icke enas om virkets pris, verkställes värderingen av godemän, av vilka virkesägarna och landskapsstyrelsen vardera utser en och de sålunda valda en tredje. Värderingen må dock, om sakägarna därom överenskomma, uppdragas åt en enda person. Underlåter sakägare att utse godman eller enas de valda godemännen icke om val av den tredje, skall denna utses av ordföranden för kommunens fullmäktige, sedan han emottagit anmälan om saken av den andra parten eller av godemännen.

19 §.

Medel, som tillfalla landskapet med stöd av 15 § 2 mom., skola inom tre år från det att beslutet om virkets förklarande förbrutet vunnit laga kraft användas för istandsättande av skogen eller för åstadkommande av återväxt och för dess tryggande inom det område, på vilket de träd avverkats, vilka eller vilkas värde förklarats förbrutna. Medel, vilka icke använts för nämnda ändamål, skola gottskrivs landskapet.

Kostnader, som åsamkas landskapet för iståndsättning av skog eller åstadkommande av återväxt och dess tryggande och som ej utfås av de i 1 mom. avsedda medlen, skola ersättas av den, som skövlat skogen. Är den skyldige annan än jordägaren och kunna kostnaderna icke utfås av honom, skall jordägaren ansvara för dem.

Beträffande utmätning av i 1 och 2 mom. nämnda kostnader, som skola ersättas landskapet, och angående förmånsrätt för dem, gäller vad om påförd kommunalskatt på grund av inkomst av fastighet är stadgat.

20 §.

Landskapsstyrelsens expeditioner i ärenden, som röra övervakningen av lagens efterlevnad, ävensom i 14 § nämnd förteckning äro offentliga, och ur dem skall på anhållan givas utdrag.

21 §.

Denna lag gäller icke skogar, som ägas eller förvaltas av staten eller landskapet, dock med undantag för skogar avsedda för kolonisationsändamål och skogar, vilka besittas med stöd av besittningsavtal, som avses i kolonisationslagstiftningen.

22 §.

Ledningen av och tillsynen över verkställigheten av denna lag åligga landskapsstyrelsen.

23 §.

Närmare föreskrifter angående tillämpningen och verkställigheten av denna lag utfärdas genom landskapsförordning.

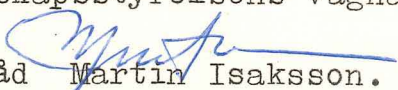
24 §.

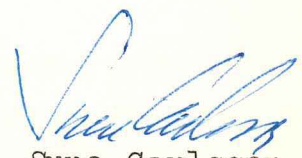
Denna lag träder i kraft den 1 juli 1968, och genom densamma upphävas landskapslagen den 30 december 1929 om enskilda skogar (14/29) jämte däri senare företagna ändringar samt 5, 10-13, 15, 27-33, 55 och 56 §§ skogslagen av den 3 september 1886.

På de fredningsföreskrifter och -avtal samt avverknings- och föryngringsplaner, som gälla, då denna lag träder i kraft, tillämpas dock tidigare stadganden, likväl med de i 13 § 3 mom. stadgade undantagen.

Mariehamn, den 31 oktober 1967.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Lantråd Martin Isaksson.

Lagberedningssekreterare Sune Carlsson.